

Otoparkta hayat

Ev ortamını kafeye taşıyan uluslararası zincirlerden, alışveriş merkezini aratmayan havalimanlarından, içinde küçük parfümeriler de barındıran eczanelerden sonra; şimdi otoparklar çok-amaçlı kullanım doğrultusunda yeniden tanımlanıyor. Sadece park etmek için girip çıkılan, hızlı adımlarla kaçarcasına terk edilen otoparklar dev mimari projeler sayesinde şehrin yeni tüketim mekanlarına dönüştürülüyor. İçinde yaşanan, parti verilen, yemek yenen ve alışveriş yapılan yeni mekanlar sadece otopark kavramını zenginleştirmekle kalmıyor. İçine aldıkları tüm fonksiyonlarla birlikte şehrin tüketim haritasını da değiştiriyor.

Miami Beach'in yaya cenneti Lincoln Road üzerinde yükselen "11 11" projesi günlük hayatın içinde kendine bir yer açan -ya da tam tersi, içinde günlük hayata bir yer açan- otoparklarının başında geliyor. 2010 yılı içinde açılması beklenen 11 11 "sürekli evrimleşen bir şehrin sürekli evrimleşen binası" olarak konumlandırılıyor. Bu esnekliğin kaynağı binanın sadece "kabuk" ya da mimar Jacques Herzog'un tanımıyla "üzerinde giysi olmayan kastan bir yapı" olarak tasarlanması. Kabuğun içini belli bir süre için ilginç bir konferans merkezine dönüştürmek de mümkün, müthiş bir parti mekanı olarak kullanmak da... İlk katın stüdyo evlerle birlikte genç tasarımcıların butiklerine ayrılmış ve yukarıda 300 araçlık bir park alanı bırakılmış olmasının dışında kullanımı sınırlandıran sabit bir plan yok. Çok-katlı yapılarda kullanılan ölçüleri yerle bir eden yükseklikte tavanlar alışılmadık aydınlıkta katlar yaratıyor. Binanın yuvarlak hatları bir yandan içeriye giren güneş ışığını en üst seviyeye çıkarırken aynı zamanda müthiş manzarayı içeriye taşıyor: Alt katlarda açık alışveriş merkezi Lincoln caddesinin yoğun kalabalığı, üst katlarda ise Miami Beach'in mavi ufkusu...

11 11 ile ilişkilendirilen sıfatlar hem şehir hayatının, hem de Miami Beach'in taşıdığı özellikleri bire-bir yansıtıyor: Modern, hızlı, duyarlı, esnek. Tasarımın gücü sayesinde 11 11 beton bir binadan çok betondan bir heykel olarak Miami Beach ufkunda yükseliyor. İlk yapıldığı yıllarda şehirdeki modernizmin ve gelişimin sembolü olarak görülen, sonra nemli karanlığın içinde kaybolan "katlı otopark" bu yeni proje ile doğduğu yıllardaki çarpıcı hayale hızlı bir dönüş yapıyor. O dönemde gökyüzüne yükselebildiği için şehircilikle ilişkilenen katlı otoparkı bugün şehrin tam merkezine yerleştiren güç tasarım ve tüketim.

Otoparkta hayatın başlaması tüketimin her alanındaki iç-içe geçmişliğin, kaynaşmanın ve tasarımın tüketimi şekillendirmekteki gücünün en iyi göstergesi belki de... İşte bu yüzden Tate Modern müzesinden Pekin Ulusal Stadyumu'na; metropollerin ikonik yapılarını yaratan, Pritzker ödüllü 32 yıllık Herzog & de Meuron Architekten mimarlık şirketinin yeni bebeğinin bir otopark olmasına şaşmamak gerek.